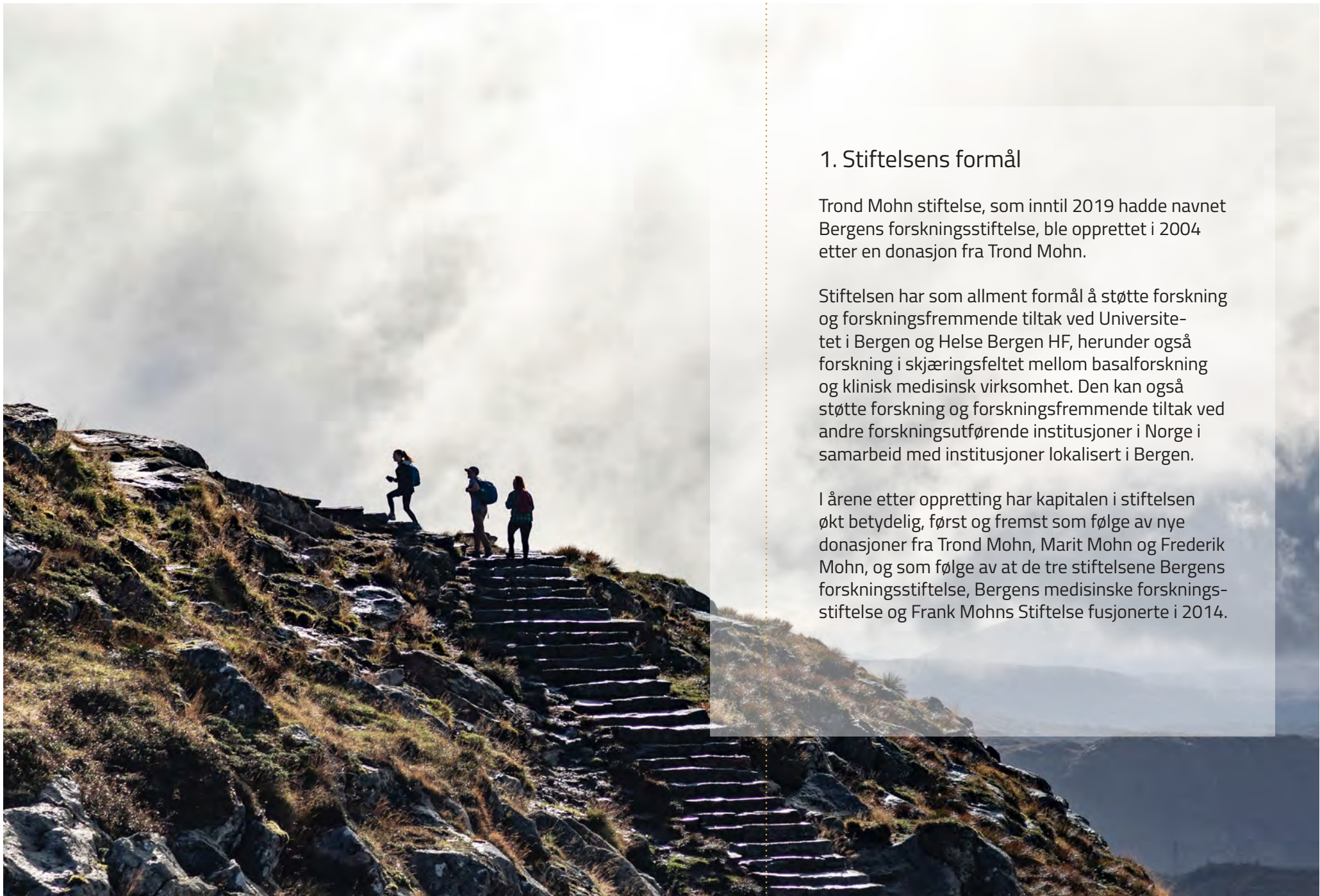

The background of the entire page is a wide-angle aerial photograph of a coastal city, likely Trondheim, Norway. The city is built on a peninsula and is surrounded by water. A large bridge is visible in the distance. The sky is filled with heavy, grey clouds, creating a dramatic and somewhat somber atmosphere. The water in the harbor is dark, and several ships are visible, including a large red and white ferry. The buildings in the foreground are mostly multi-story structures with red-tiled roofs.

Årsberetning 2020

Stiftelsens formål	3
Stiftelsens kapital	4
Tildelinger	6
Kompetansebygging	7
Tematiske satsinger	9
Covid 19	10
Antibiotikaresistens	11
Matematikk	12
PET / Nukleærmedisin	13
Regenerativ medisin	14
Dyphavsforskning	15
Infrastruktur	16
Organisering av stiftelsens arbeid og henvisning til regnskapsloven	17

1. Stiftelsens formål

Trond Mohn stiftelse, som inntil 2019 hadde navnet Bergens forskningsstiftelse, ble opprettet i 2004 etter en donasjon fra Trond Mohn.

Stiftelsen har som allment formål å støtte forskning og forskningsfremmende tiltak ved Universitetet i Bergen og Helse Bergen HF, herunder også forskning i skjæringsfeltet mellom basalforskning og klinisk medisinsk virksomhet. Den kan også støtte forskning og forskningsfremmende tiltak ved andre forskningsutførende institusjoner i Norge i samarbeid med institusjoner lokalisert i Bergen.

I årene etter oppretting har kapitalen i stiftelsen økt betydelig, først og fremst som følge av nye donasjoner fra Trond Mohn, Marit Mohn og Frederik Mohn, og som følge av at de tre stiftelsene Bergens forskningsstiftelse, Bergens medisinske forskningsstiftelse og Frank Mohns Stiftelse fusjonerte i 2014.

2. Stiftelsens kapital

Ved utgangen av 2020 er stiftelsens totalkapital 2.964 mill. kroner og egenkapitalen er 2.177 mill. kroner.

Styret i Trond Mohn stiftelse vedtar årlig en investeringsstrategi i tråd med stiftelsens overordnede og langsiktige formål. Kapitalforvaltningen gjøres av stiftelsens egne ansatte. Kapitalen er plassert i verdipapirmarkedet, i hovedsak i likvide posisjoner. For å motvirke risikoen som følger av verdisingninger i finansmarkedene er det lagt til grunn en bred diversifisering i investeringsstrategien, både med hensyn til aktivaklasser og antall posisjoner innenfor den enkelte aktivaklasse. Deler av renteporteføljen er nominert i annen valuta enn NOK.

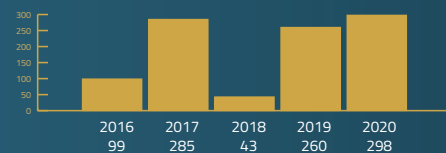
Per 31.12.20 er bokført verdi av stiftelsens investeringer i aksjer og verdipapirer 2.924 mill. kroner. Virkelig verdi er vurdert å være noe høyere, 3.152 mill. kroner, da det i regnskapene er lagt til grunn det laveste av anskaffelseskostnaden og virkelig verdi. I 2020 oppnådde stiftelsen en avkastning på 298 mill. kroner på kapitalen (basert på markedsverdi), og dette tilsvarer 10,7%. Referanseindeksen tilsa en avkastning på 7,1%.

Stiftelsen har et langsiktig perspektiv, og tildelinger blir finansiert av avkastningen på stiftelsens kapital. Utdelingsprofilen justeres i tråd med utviklingen i den langsiktige avkastningen over tid.

Totalkapital (MNOK):

Avkastning (MNOK):

12 13 MNOK

181 PROSJEKTER

3. Tildelinger

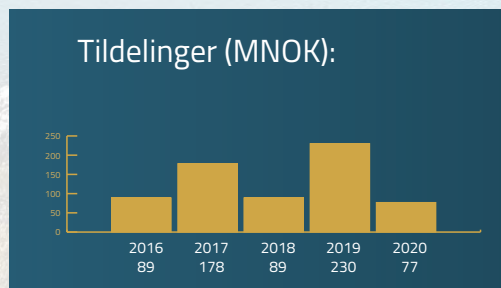
Stiftelsens viktigste oppdrag er å omsette stifters intensjoner og pengegaver til gode satsinger på forskning og forskningsfremmende virksomhet - til beste for det samfunnet som i neste omgang skal nyte godt av forskningsvirksomheten.

TMS vektlegger å ha gode tildelingsprosesser, og alle satsinger skal være prioritert av ledelsen i mottagende institusjon. Stiftelsen har et vitenskapelig rådgivende utvalg, sammensatt av anerkjente fagpersoner. I arbeidet med å vurdere søknader benytter stiftelsen seg av internasjonalt anerkjente forskere innen fagfeltene som søknadene dekker. I 2020 fikk stiftelsen bistand fra 72 slike uavhengige eksperter.

Per 31.12.2020 er det tildelt totalt 1.213 mill. kroner fordelt på 181 prosjekter og en øremerket gave på 250 mill. kroner er stilt til disposisjon til Helse Bergen. Av dette er 901 mill. kroner utbetalt. Stiftelsens prosjektgjeld er 562 mill. kroner, og av dette er 290 mill. kroner kortsiktig prosjektgjeld som kan komme til utbetaling i løpet av 2021.

I 2020 har stiftelsen forpliktet seg til å bidra med 77 mill. kroner til 13 nye prosjekter. I tillegg til dette kommer tildelinger som først blir avtalefestet og regnskapsført i 2021, med totalt 43 mill. kroner. I tillegg til gavene fra TMS, bidrar også mottakerinstitusjonene med egne midler og ressurser til prosjektene. For flere av prosjektene har mottakerinstitusjonen også kunnet søke om statlig gaveforsterkning.

Tildelingene er konsentrert om flerårige prosjekter som kan bidra til kompetansebygging og tematiske forskningsatsinger, samt midler til infrastruktur og utstyr. For komplett oversikt over årets tildelinger vises det til note 8 i årsregnskapet.

Kompetansebygging

Stiftelsen har helt siden den ble etablert satset på kompetansebygging ved Universitetet i Bergen (UiB) og Helse Bergen (HB), og har i samarbeid med disse etablert programmer som skal fremme rekruttering av fremragende forskere til Bergen. Stiftelsens største satsing er TMS Starting Grant. Programmet lyses ut årlig og omfatter alle fagområder ved Universitetet i Bergen.

I 2020 har stiftelsen forpliktet seg til å bidra med:

- 10 mill. kroner over fire år til TMS Starting Grant til Eirik Hovden, UiB og prosjektet How does Islamic law Change? Canonization and Codification of Islamic Legal Texts (CanCode). Fagfelt: Midtøsten- og islamske studier
- 9,3 mill. kroner over fire år til TMS Starting Grant til Karl Magnus Laundal, UiB og prosjektet What Shapes Space? Fagfelt: Romfysikk

Med tildelingene som er vedtatt og kontraktsfestet i 2020 har stiftelsen tildelt Universitetet i Bergen totalt 305 mill. kroner til 41 unge forskere gjennom dette rekrutteringsprogrammet.

I tillegg til dette kommer tildelingsvedtak som først blir avtalefestet og regnskapsført i 2021:

1. 9,9 mill. kroner over fire år til TMS Starting Grant til Willem van der Bilt, UiB og prosjektet PASTFACT: Past constraints on a warmer and wetter future Arctic climate. Fagfelt: Klimaforskning
2. 7,2 mill. kroner over fire år til TMS Starting Grant til Erlend Grong, UiB og prosjektet Geometry and Probability with Constraints (GeoProCo). Fagfelt: Matematikk
3. 9,6 mill. kroner over fire år til TMS Starting Grant til Salwa Suliman, UiB og prosjektet Immune-driven tissue regeneration: enhancing the efficacy of mesenchymal stem cell-based therapies by harnessing endogenous regulatory T cells (STEMreg). Fagfelt: Stamcelleforskning

Frem til 2015 tildelte stiftelsen 70 mill. kroner til et treårig rekrutteringsprogram for medisinsk forskning ved UiB, og i 2015 ble det tildelt 68,5 mill. kroner til UiB og program for rekruttering av toppforskere til Universitetet i Bergen ("Toppforskprogrammet"). UiB har ved hjelp av dette rekruttert fem senior internasjonale toppforskere til Bergen og hver av disse har fått en startavtale over fem år og har etablert et toppforskerteam ved UiB.

Årets vinnere av TMS Starting Grant

Willem van der Bilt, UiB
og prosjektet: PASTFACT: Past
constraints on a warmer and
wetter future Arctic climate.
Fagfelt: Klimaforskning

Salwa Suliman, UiB
og prosjektet: Immune-driven
tissue regeneration
Fagfelt: Stamcelleforskning

Erlend Grong, UiB
og prosjektet: Geometry and
Probability with Constraints
(GeoProCo).
Fagfelt: Matematikk.

Tildelingsvedtak fra 2019 som ble avtalefestet og regnskapsført i 2020

Eirik Hovden, UiB
og prosjektet: How does Islamic
Law change?
Fagfelt: Arabisk og Midtøsten-
historie.

Karl M. Laundal, UiB
og prosjektet: "What Shapes
Space".
Fagfelt: Romforskning

Tematiske satsinger

Stiftelsen støtter også forskning, rekruttering og kompetansebygging innenfor tematiske områder. De nyeste satsingene er innen pandemiforskning (Covid-19), antibiotikaresistens (AMR), regenerativ medisin, matematikk, psykisk helse, hjerteforskning, PET/nukleærmedisin samt etikk og helseprioriteringer.

Stiftelsen har i 2020, i samarbeid med mottakerinstitusjonene, forpliktet seg til å bidra med midler til følgende satsinger:

Covid 19

På bakgrunn av den nylig oppståtte koronasituasjonen våren 2020 og i lys av stiftelsens pågående engasjement for å bekjempe utfordringen med infeksjonssykdommer gjennom satsingen mot antibiotikaresistens (AMR), tok stiftelsen i mars 2020 initiativ til å bidra i Norges forskningsråds COVID-19-satsing. Gjennom samarbeidet med Forskningsrådet har stiftelsen forpliktet seg til å bidra med totalt 28,6 mill. kroner til følgende seks forskningsprosjekter:

- 5 mill. kroner over to år til prosjektet COVID-19 infection in healthcare workers and the general population, ledet av Rebecca Cox ved UiB
- 4,1 mill. kroner over to år til prosjektet Technologies for Monitoring COVID-19 Epidemiological Development, ledet av Nabil Belbachir ved NORCE
- 5 mill. kroner over to år til prosjektet COVID communication: Fighting a pandemic through translating science, ledet av Jo Røislien ved UiS
- 4,6 mill kroner over to år til prosjektet Perceived Risk and Precautions

during a Pandemic Outbreak, ledet av Bjørn Sætrevik ved UiB

- 4,9 mill. kroner over to år til prosjektet Cohort study of COVID-19 Nested within an RCT of Patients with Community Acquired Pneumonia: Disease severity, Management, and Outcomes, ledet av Harleen Grewal ved UiB
- 5 mill. kroner til prosjektet COVID-19 outbreak in Norway - Epidemiology, health care utilization and primary care management (CONOPRI), ledet av Tone Morken ved NORCE

Antibiotikaresistens (AMR)

Antibiotikaresistens er en av vår tids største trusler mot folkehelsen globalt og nasjonalt. Stiftelsen ønsker å bidra til økt kunnskap om antibiotikaresistens og har i samråd med Folkehelseinstituttet og andre kompetansemiljøer i Bergen, Stavanger, Oslo, Trondheim og Tromsø etablert et nasjonalt forskningsprogram som er innrettet mot dette fagfeltet. I 2019 tildelte stiftelsen 75 mill. kroner til fire prosjekter. I 2020 ble satsingen styrket med tildeling av totalt 12,7 mill.

kroner til to prosjekter:

5 mill. kroner til prosjektet AMR-Bridge som er et fellesprosjekt med mål om å styrke den samlede satsingen på AMR. UiT Norges arktiske universitet koordinerer prosjektet på vegne av de fire institusjonene som er tildelt prosjektmidler fra stiftelsen.

7,7 mill. kroner over fem år til etablering av Vestnorsk senter for antimikrobiell

resistens (CAMRIA) ved UiB. Senteret etableres i samarbeid med Haukeland universitetssykehus og Stavanger universitetssykehus. I tillegg har TMS invitert de tre institusjonene til å søke om støtte til forskningsprosjekter som kan bidra til den faglige utviklingen av det nye senteret. Søknader ventes i løpet av 2021.

$v = \frac{dr}{dt}, a = \frac{dv}{dt}$
 $a = \text{const}, a = \frac{v - v_0}{t}; a = \frac{v^2 - v_0^2}{2s}$
 $s = v_0 t + \frac{at^2}{2}, s = \frac{v^2 - v_0^2}{2a}; x = x_0 + v_0 t + \frac{at^2}{2}; v = \frac{ds}{dt}$
 $\text{const } s = vt, x = x_0 + vt; v = v_0 + at, v = \sqrt{v_0^2 + 2as};$

$\vec{v} = v \cdot \vec{e}_r$
 $\vec{a} = a_r \vec{e}_r + \frac{v^2}{R} \vec{e}_n$
 $\vec{a} = \vec{a}_r + \vec{a}_n$
 $\vec{\omega} = \frac{d\varphi}{dt}$

$V_c = \sum_{i=1}^n \frac{p_i}{m_i}$
 $F = G \frac{m_1 m_2}{R^2}$

$\omega = \frac{v}{R}, \omega = \frac{2\pi}{T}$
 \vec{v}_A, \vec{v}_B
 $\vec{v} = [\vec{\omega} \cdot \vec{r}]$
 $V = \frac{2\pi R}{T}$

$p = mg$
 $p = m(g+a)$
 $p = m(g-a)$
 $p = m(g - v^2/r)$
 $p = m(g + v^2/r)$

$\vec{F} = m\vec{N}; F = -kx; Q = \frac{F}{S}; \epsilon = \Delta l / l_0; \epsilon' = \Delta d / d_0$
 $\vec{L} = I\vec{\omega}, \vec{M} = \frac{d\vec{L}}{dt}; \vec{M} = I\vec{\epsilon} + \vec{\omega} \frac{dI}{dt}; L = \text{const};$
 $M = F \cdot l; f = f_0 + mb; W = V \frac{E\epsilon^2}{2};$
 $E = \frac{mv^2}{2}; E = \frac{mv^2}{2} + \frac{I\omega^2}{2}; E = mgh; E_p = \frac{kx^2}{2};$

$E_{k1} + E_{p1} = E_{k2} + E_{p2}; pV = NkT; U = \frac{i}{2} Nkt; v = \frac{m}{\mu}; N = \frac{m}{m_0}; p = \frac{1}{3} m_0 n v^2; p = \sum p_i; n = \frac{N}{V}; p = nkT; n = \text{const};$
 $\langle v^2 \rangle = \frac{3kT}{m_0}; v = \sqrt{2kT/m_0}; v = \sqrt{\frac{8kT}{\pi m_0}}; f(v)$

$\langle r \rangle = \frac{\langle v \rangle t}{n\sqrt{2\pi d^2}}$
 $\langle z \rangle = \sqrt{\frac{2kT}{m_0}} \frac{1}{\sqrt{2\pi d^2 n}}$
 $l = \frac{1}{\sqrt{2\pi d^2 n}}$

$\Delta U = \Delta Q - A; A = p\Delta V; V \text{ og } p = \text{const};$
 $\varphi = \frac{W}{q}, \varphi = -\int \vec{E} \cdot d\vec{r}; A = q \int \vec{E} \cdot d\vec{l}, A = q(\varphi_1 - \varphi_2), U = \varphi_1 - \varphi_2;$
 $C = \frac{Q}{U} = \frac{q}{\varphi} = \frac{q}{\frac{q}{4\pi\epsilon_0 r}} = 4\pi\epsilon_0 r;$

Matematikk

Stiftelsen har i samarbeid med Tromsø forskningsstiftelse etablert et nasjonalt matematikkprogram. Programmet har en ramme på 54 mill. kroner og midler til fem prosjekter ble fordelt i 2017 og 2018. Prosjektet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet måtte imidlertid restarteres i 2020, og etter ny utlysning vedtok stiftelsen i 2019 å tildele 6,7 mill. kroner over fire år til Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og et nytt rekrutteringsstipend knyttet til matematikkprogrammet. Tildelingen ble avtalesfestet og regnskapsført i 2020.

PET / Nukleærmedisin

I samarbeid med Tromsø forskningsstiftelse har stiftelsen bidratt til et banebrytende forskningssamarbeid mellom universitetene og universitetssykehusene i Bergen, Trondheim og Tromsø der målet er å gjøre behandlingen av ulike kreftsykdommer og nevrologiske lidelser mer treffsikker og skånsom for pasientene. Forskerne ved institusjonene har hver sin inngang til problematikken, og vil samarbeide nært – blant annet fordi sykehusene har det samme, svært moderne bildediagnostiske utstyret som gjør det lett å utveksle informasjon. I 2019 tildelte stiftelsen 50 mill. kroner til to prosjekter, ett ved Helse Bergen og ett ved NTNU. Som en del av programmet tildelte Tromsø forskningsstiftelse 25 mill. kroner til ett prosjekt ved UiT – Norges arktiske universitet.

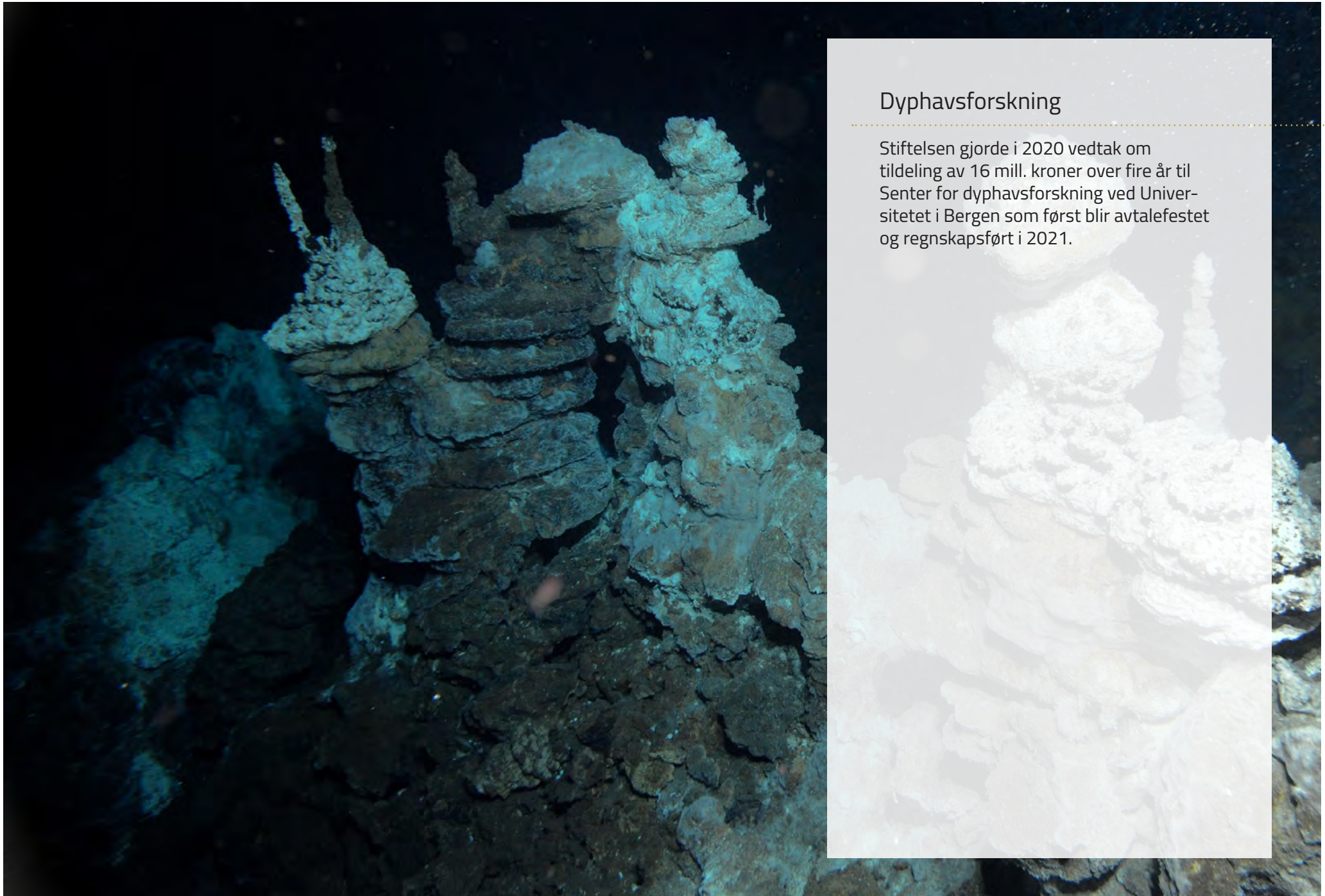
I 2020 tildelte stiftelsen 5 mill. kroner over fem år til prosjektet 180°N – Norwegian Nuclear Medicine Consortium, ledet av Tone F. Bathen ved NTNU. Prosjektet er et fellesprosjekt med mål om å støtte opp om forskningen på nukleærmedisin ved universitetene og universitetssykehusene i Bergen, Trondheim og Tromsø.

Regenerativ medisin

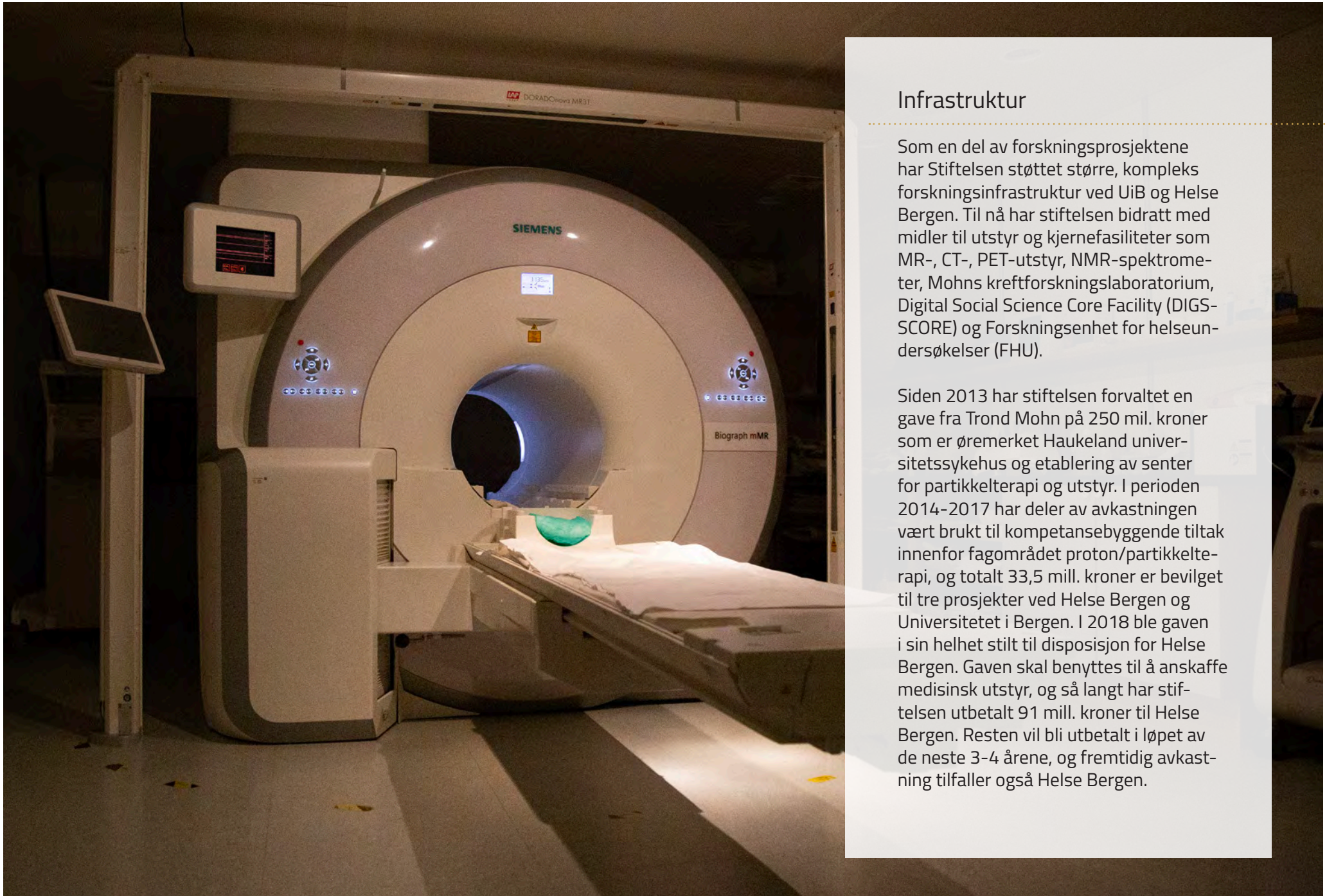
I 2020 tildelte stiftelsen 5 mill. kroner over 5 år til Helse Bergen og etablering av Senter for Regenerativ Medisin ved Haukeland universitetssykehus. Prosjektet ledes av Einar Kristoffersen. Senteret etableres i samarbeid med Universitetet i Bergen.

Stiftelsen har invitert Universitetet i Bergen og Helse Bergen til å søke om støtte til forskningsprosjekter som kan bidra til den faglige utviklingen av det nye senteret. Søknader ventes i løpet av 2021.

Dyphavsforskning

Stiftelsen gjorde i 2020 vedtak om tildeling av 16 mill. kroner over fire år til Senter for dyphavsforskning ved Universitetet i Bergen som først blir avtalefestet og regnskapsført i 2021.

Infrastruktur

Som en del av forskningsprosjektene har Stiftelsen støttet større, kompleks forskningsinfrastruktur ved UiB og Helse Bergen. Til nå har stiftelsen bidratt med midler til utstyr og kjernefasiliteter som MR-, CT-, PET-utstyr, NMR-spektrometer, Mohns kreftforskningslaboratorium, Digital Social Science Core Facility (DIGSCORE) og Forskningsenhet for helseundersøkelser (FHU).

Siden 2013 har stiftelsen forvaltet en gave fra Trond Mohn på 250 mill. kroner som er øremerket Haukeland universitetssykehus og etablering av senter for partikkelterapi og utstyr. I perioden 2014-2017 har deler av avkastningen vært brukt til kompetansebyggende tiltak innenfor fagområdet proton/partikkelterapi, og totalt 33,5 mill. kroner er bevilget til tre prosjekter ved Helse Bergen og Universitetet i Bergen. I 2018 ble gaven i sin helhet stilt til disposisjon for Helse Bergen. Gaven skal benyttes til å anskaffe medisinsk utstyr, og så langt har stiftelsen utbetalt 91 mill. kroner til Helse Bergen. Resten vil bli utbetalt i løpet av de neste 3-4 årene, og fremtidig avkastning tilfaller også Helse Bergen.

IV Organisering av stiftelsens arbeid og henvisninger til regnskapsloven

Ved utgangen av 2020 har stiftelsen syv ansatte, fire menn og tre kvinner. Trond Mohn stiftelse leverer også forretningsførrelse til Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen.

Det har ikke forekommet skader eller ulykker i 2020. Arbeidsmiljøet er godt og sykefraværet er lavt. I 2020 var samlet sykefravær 14 dager og dette utgjør 0,9%. Styret har hatt fem møter i 2020 og behandlet 32 saker.

Det er kvinnelige representanter i styret og stiftelsen diskriminerer ikke kjønn ved ansettelse eller valg av styremedlemmer. Stiftelsen forurenser ikke det ytre miljø. Styret kjenner ikke til noen forhold for bedømmelsen av stiftelsens stilling og resultat av virksomheten som ikke fremgår av balanse, resultatregnskap, noter og styrets beretning.

Stiftelsen mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av stiftelsens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. I samsvar med regnskapsloven bekreftes

at forutsetningen for fortsatt drift er til stede.

Som i 2020 har også starten på 2021 vært preget av koronaviruset og tiltakene som verdens regjeringer har iverksatt for å begrense spredning av dette. Selv om vaksiner nå har startet, vil vi sannsynligvis måtte leve med tiltak i lang tid fremover. Korona-situasjonen påvirker også Trond Mohn stiftelse, men ikke i vesentlig grad.

Stiftelsens investeringsportefølje er vel-diversifisert, med en lav aksjeandel, og greit posisjonert for å stå imot usikkerheten som råder i verdens finansmarkeder. For noen av prosjektene som stiftelsen støtter har den pågående pandemien medført noen forsinkelser. Andre prosjekter har blitt berørt i liten, eller mindre grad. På nåværende tidspunkt har ikke stiftelsen full oversikt i hvilken grad de ulike prosjektene er berørt og i hvilken grad man har kunnet omprioritere for å sikre en best mulig fremdrift under de rådende forhold.

Bergen, 10. juni 2021

Stener Kvinnsland
styreleder

Marit Mohn
styremedlem

Trond Mohn
styremedlem

Eivind Hansen
styremedlem

Margareth Hagen
styremedlem

Ole-Bjørn Tysnes
styremedlem

Sveinung Hole
daglig leder

foto: Gemma Evans | Unsplash

Trond Mohn Stiftelse

Postadresse:
Postboks 7150
5020 Bergen

Besøksadresse:
Ytrebygdsvegen 215
5258 Blomsterdalen:

post@mohnfoundation.no

Org. nr. 988 029 327